

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Z.**, so sídlom v B., IČO: X, zastúpeného Mgr. F. N., advokátom so sídlom v B., proti povinnému **P. V.**, bývajúcemu v N., **pre vymoženie 286,53 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 62 Er 1559/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 25. novembra 2009, č. k. 5 CoE 152/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnemu exekútorovi JUDr. V. K. 17. júla 2008 sa Z. ako oprávnený domáhal vykonania exekúcie proti P. V. ako povinnému na základe exekučného titulu, a to platobného výmeru z 25. mája 2005 číslo 720/2005, právoplatného 18. júla 2005, ktorý vydal JUDr. T. K., správca konkurznej podstaty úpadcu P. v konkurze. Označeným platobným výmerom bolo povinnému predpísané dlžné poistné vo výške 8 632,- Sk za obdobie 03/97 – 12/98 a poplatok z omeškania vo výške 0,1% denne z dlžnej sumy poistného. K návrhu na vykonanie exekúcie pripojil zmluvu o postúpení pohľadávky zo 7. júla 2005 uzavretú medzi JUDr. T.K., správcom konkurznej podstaty úpadcu P. v konkurze a spoločnosťou Z.

Okresný súd Trenčín vykonaním exekúcie poveril v zmysle ust. § 45 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) súdneho exekútora JUDr. V. K. so sídlom exekútorskeho úradu v N.

Po začatí exekúcie Okresný súd Trenčín uznesením sp. zn. 62 Er 1559/2008 z 1. júla 2009 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a túto zastavil, pretože dospel k záveru, že tu existujú dôvody pre ktoré je exekúcia neprípustná, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať, keď exekučný titul, ktorý má byť podkladom pre exekúciu je paakt, bez právnej sily a účinnosti. Vychádzal z toho, že platobný výmer, ktorý mal byť exekučným titulom nebol vydaný zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty. Z ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov pre správca konkurznej podstaty nevyplýva oprávnenie vydávať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty považoval za nulitný právny akt, ktorý nie je možné vykonať, pretože nie je aktom štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje, hľadá sa naň akoby neexistoval a preto exekúciu podľa § 57 ods.1 písm. g/ Exekučného poriadku vyhlásil za neprípustnú a túto zastavil.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne uznesením z 25.novembra 2009 sp. zn. 5CoE 152/2009 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods.1 O.s.p. potvrdil. V odôvodnení uviedol, že predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a následne vydanie upovedomenia o začatí exekúcie je existencia rozhodnutia ako exekučného titulu. Exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu po materiálnej aj formálnej stránke, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 Exekučného poriadku). V zmysle ustanovenia § 41 ods.2 Exekučného poriadku, je možné okrem iných exekúciu vykonať aj na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (41 ods.2 písm. f/ Exekučného poriadku). Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z.z. pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne, ktoré boli oprávnené vydávať rozhodnutia (platobné výmery).V čase keď malo byť vydané vykonávané rozhodnutie (rozhodnutie č. 672/2005 z 20.7.2005) bol zákon č. 273/1994 Z.z. zrušený, oblasť zdravotného poistenia upravoval zákon č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Platobný výmer, ktorý mal byť v posudzovanej veci exekučným titulom, nebol vydaný zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty. Pri rozhodovaní vychádzal z toho, že správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty (§ 14 ods.1 písm. a/ zákona č. 628/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Pod správou majetku úpadcu v uvedenom zmysle nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci. Postavenie orgánu

verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takéto oprávnenie správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ túto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku. Mal zato, že rozhodnutie bolo vydané nepríslušným orgánom, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti, ale naopak to má za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom štátnej správy, resp. verejnej moci. Vzhľadom k uvedenému na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty je potrebné hľadiť ako na nulitný akt, z ktorého dôvodu je výkon rozhodnutia neprípustný.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa boli vydané v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), preto ich navrhol zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. K odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súdy oboch nižších stupňov nesprávne kvalifikovali platobný výmer (exekučný titul) ako nulitný akt, v dôsledku čoho exekučné konanie zastavili, napriek tomu, že podmienky na takýto postup súdov neboli splnené. Dovolateľ (oprávnený) tak nemá možnosť realizovať svoje zákonom priznané právo, t.j. nemôže si zákonom stanoveným postupom vymáhať pohľadávku. Vychádzal z toho, že vada správneho aktu, ktorá sa skúma, resp. odstraňuje v či už riadnom alebo mimoriadnom opravnom konaní, resp. v správnom súdnictve podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, nemôže byť zároveň dôvodom spôsobujúcim nulitu právneho aktu. Prioritne v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 415/08-19 z 10.12.2008 v skutkovo a právne takmer totožnej veci, v ktorom rozhodnutí ústavný súd vyslovil nasledovnú právne vetu : *Absencia takéhoto oprávnenia (pozn. oprávnenia SKP vydávať individuálne právne akty) prináležalo skúmať jedine na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím orgánom, a nie okresnému súdu v posudzovanom exekučnom konaní.*, Uviedol, že samotný právny poriadok predpokladá existenciu vadných právnych aktov, a v záujme zachovania zákonnosti a spravodlivosti stanovuje podrobný postup odstraňovania týchto väd. Pokiaľ teda právny poriadok v procesných predpisoch predpokladá, že právny akt majúci určitú vadu možno „napadnúť“ špecifickými opravnými prostriedkami (resp. preskúmať súdom) len v určitej lehote, po márnom uplynutí tejto lehoty

sa v záujme právnej istoty na predmetnú vadu „neprihliada“, právny akt sa stáva nezmeniteľným, záväzným a spôsobilým núteného výkonu.

Povinný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods.1 písm. a/ O.s.p. alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvor Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o unesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojím uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a zastavená; takéto rozhodnutie nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení v zmysle § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie preto podľa § 239 ods.1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na uvedené by prípustnosť dovolania oprávneného prichádzala do úvahy len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho

súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, propti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa došlo k zastaveniu exekúcie v dôsledku nesprávneho záveru o nulitnosti exekučného titulu vychádzajúc z toho, že správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne nebol oprávnený vydať platobný výmer (exekučný titul).

Otázka, či správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne (ne)bol oprávnený vydať platobný výmer, je námietkou smerujúcou k materiálnej (ne)vykonateľnosti (neexistencie) exekučného titulu. Exekučný súd je vždy povinný skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je skutočne exekučným titulom v zmysle Exekučného poriadku, najmä či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie. Exekučný súd je povinný skúmať túto podmienku ex officio, a to už pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, prípadne neskôr v priebehu celého exekučného konania a v prípade zistenia nedostatku materiálnej vykonateľnosti je povinný exekúciu zastaviť.

S poukazom na ustanovenie § 34 zákona č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní, možno mať za to, že pohľadávky zrušenej zdravotnej poisťovne na poistnom a poplatku z

omeškania prechádzajú zo zákona na všeobecnú poisťovňu, prípadne na inú zdravotnú poisťovňu, ktorá prevzala poistencov za predpokladu, že došlo k dohode o prevzatí poistencov inou poisťovňou. Tieto pohľadávky preto nie sú súčasťou konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne

V namietanom exekučnom konaní platobný výmer ako exekučný titul vydal správca konkurznej podstaty dňa 25. mája 2005, v čase po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu P. v konkurze. Znamená to, že záväzok povinného vyplývajúci z platobného výmeru č. 720/2005 z 25. mája 2005 nebol záväzkom povinného ku dňu 1. júla 1999 kedy na základe rozhodnutia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky bola zrušená P. a ani ku dňu 20. apríla 2001, kedy bol uznesením Krajského súdu v Bratislave, č.k. 7 K 70/01 z 20. apríla 2001 na majetok poisťovne vyhlásený konkurz podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

Pre posúdenie dôvodnosti podaného dovolania považoval dovolací súd za určujúce zaoberať sa otázkou, či rozhodnutie platný výmer z 25.5.2005 č. 720/2005 vydaný správnom konkurznej podstaty úpadcu P. v konkurze je podľa exekučného poriadku titulom na vykonanie exekúcie.

Predpokladom vykonania exekúcie je existencia rozhodnutia (okrem ak sa exekúcia vykonáva na základe vykonateľnej notárskej zápisnice). O aké rozhodnutie sa musí jednať podrobnejšie upravujú ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Vo všeobecnosti exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 ods.1 Exekučného poriadku.). Ustanovenie § 41 ods.2 Exekučného poriadku taxatívne vymenúva na podklade akých rozhodnutí je možné exekúciu vykonať. Okrem iných exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správ a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods.2 písm. f/ Exekučného poriadku. Pôsobnosť orgánu verejnej moci v čase účinnosti zákona č. 273/1994 Z.z. na základe ktorého bol platobný výmer vydaný pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali zdravotné poisťovne. Oprávnenie vydávať rozhodnutia (platobné výmery) o predpise poistného vyplývalo z ust. § 19 ods.2 a 3 vyššie citovaného zákona. Na konanie vzťahovali sa predpisy o správnom konaní a právoplatné rozhodnutie bolo preskúmateľné súdom (§ 58).

Platobný výmer bol vydaný správcom konkurznej podstaty nie zdravotnou poisťovňou. Otázku či platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty je exekučným titul treba posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty a rovnako od toho, či oprávnenie predpisovať poistné vyhlásením konkurzu trvá (resp. nezaniklo). Pod majetkom úpadcu vo všeobecnosti treba rozumieť aj pohľadávky úpadcu, ktoré existovali v čase vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Z toho vyplýva, že správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty (§ 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Z ustanovení uvedeného zákona však nevyplýva oprávnenie vydávať akty aplikácie práva - individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu vo vyššie uvedenom zmysle preto nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne) vrátane schopnosti vydávať individuálne akty aplikácie práva. Správca konkurznej podstaty bez ďalšieho nenadobúda postavenie orgánu verejnej správy s rozhodovacou právomocou (s právomocou vydávať akty aplikácie práva), má iba právo (a povinnosť) vykonať všetky nevyhnutné a potrebné právne úkony (napr. podať žalobu, opravné prostriedky a iné) v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takúto právomoc (oprávnenie) správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnu úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ust. § 41 Exekučného poriadku (vid' Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 20/2008). Treba tiež zdôrazniť, že predmetné pohľadávky (na nezaplatenom poistnom) zrušenej poisťovne nepatrili do konkurznej podstaty, nakoľko v zmysle ustanovenia § 34 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z.z. prešli na V., prípadne na inú zdravotnú poisťovňu. Správca ani úpadca preto nemal vecný dôvod tieto pohľadávky (patriace inému subjektu ako úpadcovi) vymáhať a predpisovať. Právo predpísať poistné zo zrušenej poisťovne na správcu konkurznej podstaty by tak musel pripustiť zákon, t.j. vymáhať dlžné poistné v postavení orgánu verejnej moci uskutočňujúceho výkon rozhodnutia voči tretím osobám; to ale z právnej úpravy nevyplýva. Ak takáto právomoc chýba, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom verejnej moci (aktom aplikácie práva). Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval. Obdobne judikoval už Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 5 Cdo 109/2010 z 1. 9. 2010.

Vo väzbe na zásadnú námietku dovolateľa, že oprávnenie správcu konkurznej podstaty na vydanie platobných výmerov je možné skúmať jedine na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím súdom, a nie okresnému súdu v exekučnom konaní, dovolací súd poznamenáva, že súdna prax ako dôvod neprípustnosti exekúcie okrem iných dôvodov akceptuje stav, ak ma byť exekučným titulom nulitný akt tzv. paakt. Neexistoval žiadny dôvod na odchýlenia sa od judikovanej praxe najvyššieho súdu (R 56/1995, R 70/1998, R 58/1997). Dovolací sú má za to, že na správcu konkurznej podstaty nemohlo prejsť právo výkonu verejnej moci a teda ani právo na vydávanie platobných výmerov. V konečnom dôsledku to znamená, že platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty je nulitným právnym aktom a preto nemôže byť exekučným titulom, aj keď vo všeobecnosti platí záver, že správnosť záverov platobného výmeru je možné preskúmať len na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím orgánom, a nie okresnému súdu v posudzovanom exekučnom konaní. To však neplatí, ak rozhodnutie bolo vydané subjektom na to zo zákona neoprávneným. Záver rozhodnutí na ktoré poukazoval dovolateľ vo svojom dovolaní je preto neprijateľný.

Z uvedených dôvod dovolací súd dospel k záveru, že procesným postupom súdov nižších stupňov nedošlo v danom prípade k odňatiu možnosti oprávneného konať pred súdom v zmysle ust. § 237 písm. f/ O.s.p. ale ani podľa § 239 O.s.p. Dovolanie preto podľa § 243b ods.5 O.s.p. v spojení s 218 ods.1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania voči oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2010

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnost:
Hrčková Marta